

De nio ansvariga för statskuppen i Bolivia

En statskupp genomförs aldrig enbart genom en isolerad handling. Varje kupp är en process av ackumulation i vilken ramverket är fundamentalt för att skapa de nödvändiga villkoren och tillräckliga garantier för dess genomförande. Urholkningen av legitimiteten hos det som ska störtas görs på flera sätt. Handlingarna som leder till kuppen presenteras senare som demokratiska.

Därför kan man aldrig peka ut en enda ansvarig. Det finns alltid flera aktörer som deltar. Från de som påbörjar en kampanj med fake-news fram till någon tillträder presidentposten.

Också i Bolivia, i kuppen mot demokratin och avsättandet av Evo Morales, fanns flera deltagare. Var och en utifrån sina förutsättningar: några som direkt medverkade och andra som agerade medlöpare. Det fanns de som var drivande och de som var mindre aktiva. Några planerade från början och andra anslöt sig efterhand som händelseutvecklingen utvecklades.

Här en kort, men exakt, uppräknig av alla de som är ansvariga för kuppen i Bolivia.

1. Fascismen från ?Civilkommittéerna?, särskilt i Santa Cruz. Denna rörelse, våldsam och rasistisk är inte ny. Den har funnits sedan början på Evo Morales presidentskap. De kunde aldrig acceptera att en indian och jordbrukare skulle inneha ämbetet att styra landet. De försökte många gånger, med deltagande av många olika personer. Denna gång var det Luis Fernando Camacho, en person som inte deltagit i några val, som inte någon har röstat på. Han beslutade att våld och terror är vapnen för att uppnå målet att avsätta Evo och göra slut på rättsstaten och den konstitutionella ordningen i landet.

2. Oppositionen som ställde upp i valet. Carlos Mesa, den viktigaste motkandidaten till Evo Morales och besegrad vid valurnorna, var en nyckelfigur i hela processen för statskuppen. Han underkände resultaten i förväg och hävdade fusk långt innan

valet hållits. Samma dag som valet hölls gick han ut och krävde en andra valomgång, innan rösterna räknats. Efter valet spelade han med sin tystnad en medlöparroll för det lössläppta våldet från ?Civilkommittéerna?. Han anpassade sig till det nya läget för att genomföra en kupp, utan att försöka stoppa det.

3. Generalsekreteraren för OAS, De Amerikanska Staternas Organisation. Alltid på plats när det handlar om att destabilisera demokratin. Denna gång gjorde han det direkt genom att medverka i valprocessen. Först genom en preliminär rapport, som utan någon som helst grund rekommenderade en andra valomgång. Sedan genom en preliminär rapport om röstrevisionen, fylld med antydningar, partiskhet, utan substans och fokuserad på att kritisera systemet för överföring av röstdata. När det var dags att analysera de officiella akterna, de verkliga som räknas, lyckades OAS enbart visa oegentligheter i 78 vallokaler av totalt 34 555, dvs ca 0,22 procent. De lokaler som kontrollerades var i områden där Morales´ parti MAS var som starkast. Rapporten är fylld av adjektiv och adverb med värderande ord och ifrågasättande: ?ovanligt uppträdande?, ?förmodligen?) och visar att de inte är opartiska eller pålitliga.

4. USA:s regering. Ytterligare en part som aldrig saknas. De dyker upp efter varje kupp och erkänner den självutnämnde presidenten. Denna gång så uttryckte UD redan i början på året, t.ex. Kimberley Breir, att valprocessen var full av oegentligheter och använde uttrycket ?möjligt fusk?. Mer än en gång kom de med förslaget att studera möjligheten att underkänna valet.

5. Polisen. Det är andra gången som polisen deltar i en kupp. 2008 gjorde de myteri mot president Morales. De skapade osäkerhet bland medborgarna med social och politisk destabilisering. Det lyckades inte den gången, men nu upprepades det i ett läge av kaos och terror initierat av den fascistiska rörelsen. Polisen var en nyckelaktör i den sista fasen av kuppen.

6. De väpnade styrkorna. Det är den svåraste aktören att kartlägga i denna kupp. De agerade märkligt. Fram till sista stund gjorde de inga uttalanden trots den allvarliga situationen. När läget nått gränsen utfärdades en kort och otydlig kommuniké. De höll tyst i det mes spända läget ända tills de, till slut, krävde att president Evo Morales skulle avgå. Det är troligt att det funnits interna motsättningar och att dessa fortfarande finns. De väpnade styrkorna var osäkra i flera timmar utan att utnyttja det institutionella maktvakuumet i landet. Detta befriar dem inte från ansvar då de hakade på den växande vågen till statskupp. Vi får se framöver vad som händer. Den självutnämnda presidenten har bytt ut ÖB vilket betyder att hon inte litar på den förra.

7. Medierna. De saknas aldrig i någon kupp. De är av avgörande betydelse för att skapa rätt miljö för en kupp före, under och efter. En av de huvudansvariga i detta i Bolivia är Pagina Siete. Ett exempel räcker för att illustrera hur de skapar högsta nivå av oro. Från valdagen och i 48 timmar därefter hade de på sin framsida resultatet av en privat valundersökning, Viaciencia, som bara gav Evo segern med 4 procent. Det i syfte att plantera idén om valfusk och försvara underkännandet av resultaten. Därefter övergick man snabbt till att främja kuppen. Det finns också andra aktörer. Vi får inte glömma den roll som ?journalisten? Carlos Valverde spelade när han i folkomröstningen 2016 var ansvarig för en smutsig lögnkampanj för att erodera den positiva bilden av Evo Morales.

8. De ekonomiska aktörerna, företagen. De stora företagsägarna har tjänat mycket pengar under alla år av ekonomisk tillväxt under Morales. Därför var de inte denna gång huvudaktörer i kuppen. Men en viktig faktor är rasismen bland överklassen som inte kan acceptera en indian i spetsen för en Multinationell Stat. En betydande del av företagen har varit tveksamma i att acceptera ledningen under en indian, men som samtidigt innebar en stabil och profitabel ekonomisk tillväxt. Mot att delta i en kupp till fördel för ledare som enbart känner till våld.

9. De eviga opportunisterna. Nickedockan saknas inte. Hon som vill ta ett foto med sig själv som president, även om det är hon själv som utropat sig. Nu var det Jeanine Añez som påtog sig denna roll som Guaidó gjort i Venezuela. Añez fick mindre än 50 000 röster för att bli senator. En sak är säker och det är att hon, även om hon själv kallar sig president och några andra upprepar det, kommer hon aldrig att bli landets president.

Centro Estratégico Latinoamericano de Geopolítica (CELAG), Radio Primerísima (Argentina) 191115

[Los nuevo responsables del golpe en bolivia](#)

